

כאימרא [כטלה של קרבן].(3)

או כן בהמות קרבן הנמצאות בדיירים, בלשכת הטלאים הסמוכה לעזרה.

או כעצים, שני גזרי עצים של המערכה.

או כאשים, כאש שעל גבי המזבח.(4)

או כמזבח, שמשמעותו כקרבנות המזבח.(5)

או כהיכל, שמשמעותו כקרבנות שמזים דם בהיכל.

או כירושלים, שמשמעותו כקרבנות הקרבים בירושלים.(6)

או שנדר באחד מכל הכלים שהם משמשי המזבח, כגון כף ומחתה ומזרק —

בכל אלו, אע"פ שלא הזכיר בדבריו "קרבן" — הרי זה כמי שנדר, והתפיס נדרו בקרבן.

רבי יהודה אומר: האומר "ירושלים" בלא כ"ף הדמיון — לא אמר כלום. וכפי שיתבאר להלן.

גמרא:

א-א סברו, סברו חכמים לומר [וכך גם נשאר במסקנה]: מאי "לא חולין"? [לפי גירסת הב"ח, ולפי הר"ן הגירסא היא "לחולין" בפת"ח תחת הלמ"ד, שמשמעותה "לא חולין"] —

לא לחולין ליהוי, אלא יהא אסור כמו קרבן!

והוינן בה: מני מתניתין?

אי רבי מאיר היא, הא לית ליה, אין הוא סובר את הכלל ש"מכלל לאו אתה שומעין". אלא צריך שיאמר האדם דברים מפורשים. והאומר "לא חולין", כיון שאינו אומר במפורש "קרבן יהיה" — אין בדבריו כלום.

וכונת התוס' לומר, שיש כאן התפסה בקדושת האש, והוכיחו שיש באש קדושה מכך שמועלין בה.

אלא מה שכתבו התוס' "כדאיתא ביומא [מו ב]", צריך עיון רב, כי אין שם שום מקור לכך. וביאר ה"צפנת פענח", שכונת התוס' היא לגמרא ביומא דף כא ב, שאש של מזבח יש בה ממש [ומפרש רש"י שיש ממש בשלהבת]. והוכיחו התוס' מכאן שיש בשלהבת הזאת מעילה, כי בדבר שאין בו ממש, כמו קול מראה וריח, אין מעילה [והסימון לדרך מו ב אינו מבעלי התוס', שהרי בימיהם לא הודפס עדיין הש"ס, ולא היתה חלוקת הדפים שיש כיום].

5. ירושלמי.

6. ירושלמי. והרא"ש כתב, שירושלים עצמה

המתפיס בקדושות שלהלן, כיון שהן קדושות הנוגעות לקרבן, נחשב הדבר כאילו אמר הנודר "הרי עלי דבר זה כקרבן".

3. ככבש התמיד. רבי יוחנן בירושלמי. ר"ן.

ואף על פי שלא אמר במפורש שמתפיס בכבש התמיד, סתם נדרים להחמיר. ר"ן.

ואילו ריש לקיש, בירושלמי, סבור שהוא מתפיס בטלה שהוקדש לעולה על ידי אברהם אבינו [עיי' בנועם ירושלמי].

4. התוס' מבארים שהכונה של המשנה היא לקרבן, הנקרא "אשה ריח ניחוח".

או כפי שמבאר הירושלמי, שמדובר במי שמתפיס בשלהביות של מזבח. והוסיפו התוס', שאש של מזבח מועלין בו כדאיתא במסכת יומא [מו ב].